

Lausuntopyynnön diaarinumero: VN/37864/2025

www.lausuntopalvelu.fi

Arviomuistio työvoimapalveluiden kehittämistarpeista kuntouttavan työtoiminnan uudistamisen yhteydessä

Pääministeri Petteri Orpon hallituksen hallitusohjelmaan sisältyy kirjaus kuntouttavasta työtoiminnasta. Kevään 2025 puoliväliriihessä hallitus linjasi, että *sosiaalihuollon työllistymistä ja työ- ja toimintakykyä edistäviä palveluita uudistetaan kokonaisuutena siten, että siirretään kuntouttava työtoiminta ja sen resurssit kuntiin ja kehitetään palvelua vahvemmin työllistymistä edistäväksi. Tähän liittyvä sosiaalinen kuntoutus säilytetään hyvinvointialueilla.*

Arviomuistiossa todetaan, että nykymuotoinen kuntouttava työtoiminta on yksi sosiaalihuollon työllistymistä ja työ- ja toimintakykyä edistävästä palvelusta eikä sitä voida sellaisenaan siirtää kuntiin. Hallituksen kirjaus ja linjaus edellyttävät, että tarkasteluun otetaan sekä työvoimapalvelujen että sosiaalipalveluista ainakin kuntouttavan työtoiminnan ja sosiaalisen kuntoutuksen kehittämistarpeet.

AMKE tarkastelee arviomuistiota ammatillisen koulutuksen järjestäjien näkökulmasta.

Näkemykset uravalmennuksen räätälöintiä koskevista ehdotuksista:

Uravalmennusta tarjoavat työvoimapalvelujen lisäksi muun muassa korkeakoulut ja ammatillisen koulutuksen järjestäjät. On tärkeää varmistaa, että uravalmennusta toteuttavat toimijat ovat tietoisia toistensa toimintatavoista. Uravalmennuksen toteuttamiseen tulisi myös kehittää yhteisiä toimintamalleja. Näin vältetään päällekkäisyyksiltä ja pystytään hyödyntämään osapuolten vahvuusalueita. Uravalmennuksen tavoitteen tulee olla vahvistaa yksilön kyvykkyyttä siirtyä polullaan eteenpäin.

Näkemykset työhönvalmennuksen menetelmien monipuolistamista koskevista ehdotuksista:

AMKE kannattaa työhönvalmennuksen sisällyttämistä työvoima- ja työllisyyspalveluihin. Kokonaisuuden kehittämisessä kannattaa hyödyntää jo olemassa olevia rakenteita. Ammatillisen koulutuksen järjestäjän toimiessa työhönvalmennuksen toteuttajana, tulee koulutuksen järjestäjän tehdä yhteistyötä työllistymistä tukevien toimijoiden, kuten työpajojen kanssa. Valmennusta on kehitettävä laatukriteerien pohjalta, jolloin tarkastelun kohteena on työllistymisen lisäksi myös yksilön eteneminen koulutuspolulla.

Näkemykset ehdotuksista työllistymissuunnitelmasta palvelukokonaisuutena:

Tarkoituksenmukaisella palvelukokonaisuudella on ratkaiseva merkitys työttömän työllistymisen kannalta. Ammatillisen koulutuksen järjestäjät ovat keskeisiä toimijoita tässä kokonaisuudessa. Ammatillisen koulutuksen järjestäjät kartoittavat yksilön osaamista ja tarjoavat työllisyyttä edistävää koulutusta. AMKE muistuttaa siitä, että palvelut eivät saa muodostua sirpaleisiksi. Yhden luokun periaatetta on noudatettava aina kun mahdollista.

Näkemykset sääntelyn tarkentamista koskevista ehdotuksista:

AMKE kannattaa ehdotusta koulutuskokeilun kehittämistarpeiden tarkemmasta selvittämisestä. AMKE suhtautuu samalla kriittisesti työkokeilun enimmäiskeston lyhentämiseen. Kokeiluun osallistuva yksilö on hauraassa asemassa ja siksi enimmäiskeston rajoittamisella saattaisi olla negatiivisia vaikutuksia.

Näkemykset ehdotuksista alueellisten yhteistyösopimusten edistämisestä:

AMKE pitää hyvänä ajatusta siitä, että toimijat muodostaisivat yhteistä tilannekuvaa. Tällöin viranomaisten ja muiden työllisyyden edistämiseksi toimivien tahojen on tunnettava toistensa tehtävät riittävällä tarkkuudella. Työn etenemisen varmistamiseksi on myös nimettävä alueellisista yhteistyösopimuksista vastaava taho.

Veli-Matti Lamppu
toimitusjohtaja

Peter Pahlman
asiantuntija

Lisätiedot: asiantuntija Peter Pahlman, 040 015 1324, peter.pahlman@amke.fi